

19. 10. 2025 – Milující král

1. čtení: 1Sam 20, 1-23

Píseň: S273 – Proč zvykli jsme si snadno žít a málo přemýšlet

Základ kázání: 1Sam 20, 24-42

Kázání: Milí shromáždění,

Saulovo šílenství i běsnění pokračují. Bez Davidova působení jsou dokonce horší a horší. Když není mesiáše, působení zla jen sílí a sílí. A sám člověk se z nich nikdy nevysvobodí – vždy nás musí vysvobodit někdo jiný.

A tak to zkusil i Jónatan. V dnešním příběhu podruhé. Poprvé se mu otce Saula přesvědčit *podařilo*. Logickými argumenty a fakty *přemohl* Saulovo šílenství – David se mohl k Saulovi vrátit. Tak doufal, že to vyjde znovu. Ale jednal opatrně, střízlivě – domluvil s Davidem tajný signál – kdyby se tentokrát *nepovedlo* Saulovo šílenství ukrotit. Vždyť se pokusil Davida zabít už asi pětkrát.

Ale David Saula ani jednou. Naopak i dál usiloval o Saulovu spásu – vysvobození z otroctví zlu, hříchu, pýše. Stejně také Jónatan. Dokonce Saula *obhajoval* tváří v tvář Davidovi, kterého se pokusil Saul *už tolikrát* zavraždit. Také chtěl, aby „věci byly jako dřív.“ Když ještě Saul byl tak příkladným, jako je nyní David.

Jenže Saul už nevěřil vlastně nikomu. I při slavnostní hostině si *nesedl* do čela stolu – na královské místo. Ale tak, aby hned za ním byla stěna. Tedy tak, aby ho nikdo nemohl zezadu zabít. Aby měl všechny účastníky pěkně „na očích.“ Jenže nikdo Saulovi nezkřivil ani vlasek. Ani se o to nepokusil. Ani na to nikdo nepomýšlel. Ačkoli Saul věřil opaku. Velmi silně. Hle, *silná, velká* víra! Jen zcela nepravdivá, falešná, šílená a běsnící. Ale *tak* silná a velká!

Tak i Jónatan spoléhal víc na Davida než na Saula. Uzavřel *smlouvu* s Davidem (v. 14-15). Smlouvu, v níž *počítal* s Davidovým „vítězstvím“ nad Saulem. Ať už bude vypadat jakkoli. Jónatan *už počítal* s tím, že Davidovi nepřátelé *budou vyhlazeni*. Ale *Hospodinem*. Nikoli Davidem. A stále ještě doufal, že Saul „půjde do sebe“ jako

Marnotratný syn. A tak *nebude* mezi Bohem vyhlazenými před Davidem.

A David tuto smlouvu, překvapivě, *splní*. Po dlouhých letech, když už bude Saul zabit. I Jónatan. David *aktivně vyhledá* posledního potomka *Saulova* rodu. Syna *právě* Jónatanova. Mefibošeta (2Sam 9). Se zmrzačenýma nohama. A *postará* se o něj. O posledního člena Saulova rodu. Ačkoli Saul se pokusí Davida ještě několikrát zabít.

Tak závažná a závazná byla smlouva mezi Davidem a Jónatanem. Protože tak závažná a závazná byla jejich *vzájemná* důvěra. Protože jejich *láska*. Tak nepotřebovali ani papír. Ani notáře. Ani podpisy. Vždyť ústní úmluva je *soudně* závazná dodnes! Jen skoro nikdo neutváří vztahy takové důvěry. Ani lásky. Abychom si mohli prostě věřit. Vždyť kolik hloupostí a nesmyslů lidé jen tak prostě říkají i svým nejbližším! Tak jak si navzájem „prostě věřit?“

A zde je taková láska a důvěra mezi dvěma *muži*. I Platón takovou lásku vyzdvihoval *nad* lásku mezi mužem a ženou. Ale to se přece *nesmí*, ne?! Muži přece musí hlavně milovat ženy – víc než muže! Včetně sebe samých! Jak to i Saul *veřejně* vmetl do obličeje Jónatanovi. Že proklíná svůj klín právě vztahem s Davidem. Že je tím „synem poběhlce.“ Tedy Saulovy manželky.

Dosl. však řekl: Synu zvrácenosti, perverze, vzpoury. Prostě: Ty úchyle. Všichni přece víme, že sis vybral syna Jišajova k hanbě své matky. Tedy neuráží svou manželku. Uráží svého syna. Za jeho lásku, věrnost, dobro. To se přece nesluší – jak odporná je přece láska bratrů ve zbrani uprostřed války, řecky filia! Jak odporná je láska těch, kdo pro sebe nasazují *opakovaně* život – o který jim *opakovaně* jde! Jaká odpornost!

Na rozdíl od lásky ženské, která *svůj* život pro záchranu života *cizí* ženy riskuje *kdy*?

Tak i Saul měl za to, že takovou láskyplnou volbou Jónatan *proklínal* a zahanboval klín své vlastní matky. Protože z takové lásky *nemohou* vzejít potomci! A přesto to bude *výhradně Jónatanův* potomek, který jako *jediný* ze Saulova rodu přežije. Kdepak k hanbě klínu své matky – to byl Saul. A jeho ostatní potomci. Jakkoli měli opačné pohlaví mnohem raději než Jónatan. Však také Saul pro nikoho jiného *svůj* život nikdy nenasadil. Jeho synové zemřou v jeho bitvě dříve než on. A on se pak sám zabije.

Tak když se Jónatan *nebránil* takovým nařčením od Saula, tak se i svého syna pokusil také zabít. Když ten se ani nepokusil popřít taková obvinění – dokonce se raději pokoušel ukázat na Davidovu nevinu. Když tedy toho Davida tak miluje, že ho zajímá, čím se provinil, když ho král prostě *chce* zabít, tak i Jónatan zemře *stejným* způsobem. I jeho chtěl Saul připíchnout kopím ke stěně. Když s Davidem to Saulovi tak vycházelo, že?

Jenže tak neschopným bojovníkem Saul už dávno byl. Ani napočtvrté se *netrefil*. A to už tedy dopálilo i Jónatana. Vždyť ho otec Saul veřejně zahanbil. A ještě se ho pokusil zabít. Vždyť ani nedovede říct, proč *chce* Davida zabít. Naopak: Kdo si dovolí požadovat *důkazy* vážných obvinění, to je ten nejhorší! Jak běžné v *ženské* lásce. V královské podobě: Takový si sám zaslouží smrt.

Tak je snad zřejmé, proč Samuel *odrazoval* Boží lid od království. Od lidské politické vlády. Vždyť stejné se děje dodnes. Ve všech kulturách. Běda tomu, kdo se pokusí zjišťovat pravdu o vládci! Běda těm, kteří poukazují na hloupost, šílenství a běsnění vládců. Běda tomu, kdo si dovolí dokonce *požadovat důkazy* vážných obvinění – dokonce pro trest smrti. Na ty je „zakleknuto.“ Takoví končí „vypadnutí z oken.“ A hůř.

Tak i Jónatan poznal, jak hluboké je šílenství jeho otce. Které Davidovi nevěřil, dokud i on nebyl veřejně málem zavražděn. Tak poznal hrůznost situace. I pro sebe. Ale zachraňoval *Davidu*. Tedy *někoho jiného*! Jak hospodinovská, kristovská láska!

Jónatan sám Saula nikdy neopustí. I do té poslední bitvy na konci 1Sam s tím Saulem půjde. Ačkoli již nyní je zřejmé, jak neschopným bojovníkem i králem je Saul. Stejně svého otce *neopustí*. Ani aby si zachránil vlastní život.

Ale život *Davidův* zachránil. *Proti* vůli a chtění krále. Svého otce. Proti rodinným svazkům: „Rychle, spěchej, nezastavuj se.“ Slyšel schovaný David. Ale to si přece nedomluvili! Tedy o tolik *horší* je situace. Tím víc chce Saul zabít Davida.

Ale čas na rozloučení byl. Čas na pláč smutku loučení. David a Jónatan se totiž už nikdy nesetkají. Navzdory své lásce a důvěře. Navzdory zachraňování Davidova života. David to nikdy Jónatanovi nesplatil. Nedostal možnost.

Ale svůj slib Jónatanovi David *splní*. Ačkoli Jónatan bude už dlouho mrtev. Ačkoli o jeho přísaze s Jónatanem nikdo nevěděl. Ačkoli nebyla sepsána, ověřena ani podepsána. Nikdo ji nemohl nijak vymáhat. A naplnění této smlouvy bylo Davidovi *jen* ke škodě. A bude to znamenat zachraňovat *Saulův* rod. Ačkoli to bude znamenat do konce života pečovat o mrzáka.

David to udělá. Dokonce královsky. Protože tak jedná mesiášský král. *Zachraňuje. Plní smlouvu. Plní své slovo.* Protože tak jedná Bůh. Vždy. Tak často *navzdory* lidské nevěrnosti. Lenosti. Falešným obviněním bez důkazů. Navzdory lidského porušování i smlouvy právě s *Bohem* – v duze i křtu. I pouhé existenci.

Přesto Bůh zachraňuje. Vysvobozuje. Přináší spásu. Navzdory všemu. Generaci za generací. I to Samuel připomínal: Existuje jen *jedna* podoba lidského zřízení, která je dobrá. Není to království. Není to demokracie. Není to anarchie. Ani teokracie. Ani žádné jiné „zřízení.“

Je to *poslušnost* Bohu. Je to *podřízenost* Bohu. Vladce i lidu. Lidu i vládce. Všechno.

Všechno ostatní je *zavržením* Boha. Vždyť zradou vlastního Stvořitele. Která se pak projevuje tak samozřejmou bezohledností, neláskou, nemožností důvěry. Zradami. Obviněními bez důkazů. Vražděním. Ponižováním i nejbližších. Prostě zlem a hříchem.

Místo *přijetí* té očividné a prosté pravdy: O existenci každého člověka *rozhoduje Bůh*. Ne člověk sám. Ani rodiče. Právě *Bohu* dlužíme všichni v první a poslední řadě. Svou poslušnost. Protože už život. Za jeho milosrdenství. Tolikrát nám už dávno prokázané. A tak námi prokazované bližním. Jako i Jónatan Davidovi. A David Saulovi. I Jónatanově synu.

Amen

Píseň: EZ629 – Může být, že padne vše